شماره ۱۰۱ ایکنجی دوره

۱ شنبه ۲۶ اسفند ۱۳۲۴

آذربایجان

مسئول مدیر :
احمد موسوی

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی

قیمتی ۱ ریال

آبونه	ایلیک	۳۵۰	ریال
۶	آیلیق	۱۲۰	»
۳	»	۶۰	»

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین ناشر افکاریدر

دنیا وضعیتینی آیدینلاشدیران مهم بیر مصاحبه

محاربه آخره چاتار چاتماز اوزینه دموکراتلیق ماسکاسی گیبیش کهنه محافظه‌کارلر باشچیسی حساب اولونان مستر چرچیل اوز حقیقی سیماسینی گوسترمگه باشلادی . بو چرکین سیما ترنجی اونین سنجکی زمانی سویلدیکی نطقنده آشکارا چیقدی. بو چیقیش ایله او اوزینین دموکراتلیق جبهه‌سیندن برفراری سرباز کیمی قاچدیغینی بروزه وبردی. انگلتره دموکراسی عنصرلری ایسه اونین او زمان قازاندیغی نفوذ و شهرته باخمیاراق محکم برسیله ایله باشیندان سرنگون ایتدیلر .

ایندی ایسه اوز نفوذ و اعتبارینی ایتیرمیش بو سیاسی سیما صحنه‌دن کنار ایدیلمیش آکتورلار کیمی آمریکا شهرلرینده نمایش ویرمگه باشلایب هیتلرین یوب قوسدیغی شوربانی بردها قردیروب آمریکالیلارین بوغازینه توکمگه چالیشیر . بیز اونین وینستنرکالجی سالونینده ایتدیکی چیقیش حقینده آرتیق بحث ایتمگه احتیاج گورمیریک چون دنیا دموکراسی نهضتینین حقیقی رهبری ژنرالیسموس استالینین براودا روزنامه‌سی مخبری ایله ایتدیکی مصاحبه مسئله‌نی تمامیله آیدینلاشدیریب اونین حقیقی مقصدینی آچیق عمومه گوسترمیشدر . اونا گوره بیز داهینین ساده ولی درین معنالی یاناتینی بورایه درج ایتمکله کفایتلنوب اوخوجیلریمیزه اونین دقتله مطالعه‌سینی توصیه ایدیریک .

آذربایجان

مصاحبه‌نین تفصیلی

بو گونلرده « براودا » غزته‌سینین مخبرلریندن بیری ژنرالیسموس ستالینه مراجعت ایدەرك چرچیلین نطقی ایله علاقه‌دار اولان بیر سیرا مسئله‌لری ایضاح ایتمه‌سینی خواهش ایتمیشدیر بو ایضاحات آشاغیدا مخبرین سواللارینا جواب شکلنده درج ایدیلیر .

سوال . جناب چرچیلین آمریکا بیرلشمیش شتاتلارینده سویله‌دیکی سون نطقی سیز نیجه قیمتلندیریرسینیز ؟

جواب . من اونی ، متفق دولتلر آراسیندا نفاق تخمی سپمك و اونلارین امکداشلیغینی چتلندیرمك مقصدیله ایدیلمیش تهلکه‌لی بیر چیخیش کیمی قیمتلندیریرم .

سوال . بئله حساب ایتمك اولارمی که ، جناب چرچیلین نطقی صلح و امنیت ایشنه ضرر وورور ؟

جواب . شبهه‌سیز بئله حساب ایتمك اولار . ایشین ماهیتی اعتباریله جناب چرچیل ایندی محاربه باتئیجیلاری موقعنده دورور . و جناب چرچیل بو ایشده تك دگلدر . اونین تکجه انگلتره‌ده دگل ، همچنین آمریکا بیرلشمش شتاتلاریندادا دوستلاری واردر .

قید ایتمك لازمدر که ، جناب چرچیل و اونین دوستلاری بو باره‌ده حیرت ایدیله‌جك درجه‌ده هیتلری و اونین دوستلارینی خاطرلادیرلار . هیتلر نژاد نظریه‌سنی اعلان ایتمك و آنجاق آلمان دیلینده دانیشان آداملارین تام قیمتلی ملت اولدیغینی بیلدیرمکله محاربه‌نین گیتلندیریلمه‌سی ایشنه باشلادی . جناب چرچیل‌ده آنجاق انگلیس دیلینده دانیشان ملتلرین ، بوتون دنیانین مقدراتنی حل ایتمه‌لی اولان تام قیمتلی ملتلر اولدیغنی ادعا ایدەرك ، محاربه‌نی قیزیشدیرماق ایشنی نژاد نظریه‌سیله باشلاییر . آلمان نژاد نظریه‌سی هیتلری و اونین دوستلارینی بئله بیر تیجه‌یه گتیریب چیخارتدی که ، آلمانلار یگانه تام قیمتلی ملت کیمی دیگر ملتلر اوزرینده حکمرانلیق ایتمه‌لیدرلر . انگلیس نژاد نظریه‌سی جناب چرچیلی و اونین دوستلارینی بئله بیر تیجه‌یه گتیریب چیخاریر که . انگلیس دیلینده دانیشان ملتلر یگانه تام قیمتلی ملتلر کیمی دنیانین قالان ملتلری اوزرینده حکمرانلیق ایتمه‌لیدرلر . ایشین ماهیتی اعتباریله جناب چرچیل و اونین انگلتره‌ده و آمریکا بیرلشمش شتاتلاریندا اولان دوستلاری . انگلیس دیلینده دانیشمایان ملتلره بیر نوع اولتیماتوم ویریرلر : بیزیم حکمرانلیغیمیزی کونوللی سورتده اعتراف ایدین و او زمان هر شئی اوز قاعده‌سنده اولاجاقدر ، - عکس تقدیرده محاربه لابددر .

لاکن ملتلر شدتلی محاربه‌نین بش ایلی عرضنده هیتلرلر حکمرانلیغی آلتیندا درلار و جاسوسی بو و یا دیگر شکلده نه اینکه جرچیللر حکمرانلیغی ایله عوض ایتمك نامنه دگل ، اوز تورپاقلارینین آزادلیغی و استقلالینی نامنه قان توکمشلر . بونا گوره تمامیله محتملدر که ، انگلیس دیلینده دانیشایان و بوتونلیکده دنیا اهالیسینین چوخ بویوك اکثریتی تشکیل ایدەن ملتلر تازه کوله‌لیکه گیتمگه راضی اولمایاجاقلار .

جناب چرچیلین فاجعه‌سی بوندان عبارتدر که ، او ، آن قارت بیر محافظه‌کار کیمی بوساده و آشکار حقیقتی باشا دوشمور .

شبهه‌سیزدر که ، جناب چرچیلین گوتوردیکی استقامت محاربه‌یه دوغری بیر استقامتدر ، سوومت سوسیالیست جمهوریتلری اتفاقی علیهنه محاربه‌یه چاغیرشدر . همچنین بودا آیدیندر که ، جناب چرچیلین بئله بیر استقامتی انگلتره ایله سوومت سوسیالیست جمهوریتلری اتفاقی آراسیندا موجود اولان اتفاق مقاوله‌سیله بیر یره‌سیغان شئی دگلدر . دوغریدر ، جناب چرچیل اوخوجیلاری چاشدیرماق ایچون تونه‌ری اولاراق بیلدیریر که ، متقابل یاردیم و امکداشلیق حقنده کی سوومت - انگلیس مقاوله‌سینین مدتی ۵۰ ایله قدر اوزاتماق تمامیله ممکن اولاردی . لاکن جناب چرچیلین بو جور بیاناتی اونین سوومت سوسیالیست جمهوریتلری اتفاقی علیهنه محاربه گوستریشی ایله ، اونین سوومت سوسیالیست جمهوریتلری اتفاقی علیهنه محاربه وعظیله نه جور اویوشدورماق اولار . آیدیندر که ، بو شیلری هیچ جور اویوشدورماق ممکن دگلدر .

سوومت اتفاقی علیهنه محاربه‌یه چاغیران جناب چرچیل اگر بونینلا بئله انگلیس - سوومت مقاوله‌سی مدتنی ۵۰ ایله قدر اوزاتماغی ممکن حساب ایدیرسه . اوزمان بو او دیمکدر که ، او ، بو مقاوله‌یه ، یالنیز اوز ضد سوومت فکرینی اورت - باسدیر ایتمك و ماسقالاماق ایچون لازم اولان بوش بیر کاغذ کیمی باخیر . بونا گوره . سوومت - انگلیس مقاوله‌سی مدتنی ۵۰ ایله قدر و داها چوخ اوزاتماق حقنده . جناب چرچیلین انگلتره‌ده‌کی دوستلارینین ساخته بیاناتلارینا جدی باناشماق اولماز . اگر طرفلردن بیری مقاوله‌نی پوزور و اونی بوش بیر کاغذا چەویریرسه مقاوله‌نین مدتنی اوزاتما عین معناسی یوخدر .

سوال . جناب چرچیل اوز نطقنده ، بیزیمله قونشی اولان اوروپا دولتلرینین دیموقراتیك قورولوشنا هجوم ایدیر و بو دولتلرله سوومت اتفاقی آراسیندا یارانمش مهربان قونشولوق متقابل مناسبتلرینی تنقید ایدیر . سیز نطقین بو حصه‌سنی نه جور قیمتلندیریرسینیز ؟

جواب . جناب چرچیلین نطقنین بو حصه‌سی افترا عنصرلریله کوبودلیق و ادبسیزلیك عنصرلری مخلوطندن عبارتدر .

جناب چرچیل ادعا ایدیر که ، وارشاوا ، برلین ، پراغا ، ویانا ، بوداپشت ، بلغراد ، بکرش ، سوفیا بوتون بو مشهور شهرلر و اونلارین دائره‌سنده‌کی اهالی سوومت تاثیری سوومت نفوذینه ، عین زماندا آرتماقدا اولان مسکوا نظارتینه خیلی درجه‌ده تابع اولماقدادرلار »

جناب چرچیل بوتون بونلاری سوومت اتفاقینین حدودی اولمایان « گینیشلنمه میللری » کیمی قیمتلندیریر .

جناب چرچیلین بورادا هم موسقوایا ، همده سوومت سوسیالیست جمهوریتلری اتفاقیله قونشی اولان آدلاری گوستریلمیش دولتلره کوبود و نزاکتسیزجه‌سینه افترا دیدیگینی اثبات ایتمك ایچون خصوصی بیر چتینلیك طلب اولونمایر :

اولا ، دورت دولتین نماینده‌لریندن عبارت متفق نظارت شورالاری اولان و بورادا سوومت سوسیالیست جمهوریتلری اتفاقینین یالنیز رای‌لرین دورتده بیر حصه‌سینه مالك اولدیغی ویانا و برلینده سوومت سوسیالیست جمهوریتلری اتفاقینین مستثنا نظارتی حقنده دانشماق تمامیله معناسیز بیر شئیدر . بعضی آداملار اولور که ، اونلار افترا دیمه‌مگی باجارمیرلار ، آنجاق هر حالدا هر شئیین درجه‌سینی بیلمك لازمدر .

ایکینجی‌سی ، آشاغیداکی وضعیتی اونوتماق اولماز آلمانلار سوومت سوسیالیست جمهوریتلری اتفاقینا فلاندیا ، لهستان ، رومانیا ، بلغارستان ، مجارستان تورپاقلاریندان گچەرك سوخولمیشدیلار . آلمانلار بو ئولکه‌لردن اونا گوره هجوم ایده بیلیرلر که ، او زمان بو ئولکه‌لرده سوومت اتفاقینا دشمن حکومتلر موجود ایدی . آلمان هجومی نتیجه‌سینده ، آلمانلا علیهه آپاریلان دوگوشلرده ، همچنین آلمان اشغالی سایه‌سینده و سوومت آداملارینین آلمانلار طرفیندن قول کیمی سوروب آپاریلماسی سایه‌سینده سوومت اتفاقی همیشه‌لیك اولاراق ۷ ملیونا یاخین آدام ایتیردی . باشقا جور دیسك ! انگلتره ایله آمریکا بیرلشمش شتاتلارینین هر ایکیسینین بیرلیکده ایتیردیگیندن سوومت اتفاقی بیر نیچه دفعه آرتیق آدام ایتیردی . هیتلر ظلمیندن آوروپانین خلاصینی تامین ایتمیش اولان سوومت خلقینین بو بویوك قربانلارینی ممکندر که ، بعضی یئرلرده اونوتماق میللری واردر . لاکن سوومت اتفاقی بو قربانلاری اونودا بیلمز . سئوال اولونور ، سوومت اتفاقی گله‌جك زمان ایچون اوز تهلکه‌سیزلیگینی تامین ایتمك ایستیەرك ، بو ئولکه‌لرده سوومت اتفاقینا یاخشی علاقه بسله‌ین حکومتلر اولماسینی تامین ایتمگه چالیشیرسا ، بوندا حیرت ایدیله‌جك نه وار که ؟ عقلی باشیندا اولان آدام سوومت اتفاقینین بو صلح جهدلرینی دولتیمیزین گینیشلنمه میللری آدلاندیرماز .

جناب چرچیل داها سونرا ادعا ایدیر که ، « روسلارین حکمرانلیغی آلتندا اولان لهستان حکومتی آلمانیایا قارشی بویوك و عدالتسیز قصدلره تحریك ایدیلیردی » .

بورادا هر سوز کوبود و تحقیر ایدیجی بیر افترادر معاصر دیموقراتیك لهستانا گورکملی آداملار رهبرلیك ایدیرلر . اونلار ایشده اثبات ایتدیلر که ، اوز وطنلرینین

بقیه‌سی ۶نجی صحیفه‌ده

ف.ع

روزنامه اداره‌سینده

تاق ... تاق ...

– بویورون !

– سلام علیکم ، منیم بو مقالم
گرك صاباحکی شماره‌ده‌چاپ اولـون
چوخدا یاخشی مقالەدی : مرتجعلره
بیرجه بیلمیسیز نه یازمیشام .
یاخشی ، یاخدیقدان سونرا چاپ
اولونار .
اختیاروز وار آقا ! اولا یاخماق
لازم دگل ، اگر لازمدرایسه‌خواهش
ایدیرم لطفا ایندی یاخون!
–ایندی گوردورسوز که ایشیمیز
وار سونرا یاخیب ویره‌ریك .
–هله بودفعه‌لیك بونا ایندی‌یاخون
من سیزه چوخ مقاله گتیرمچگم اله
گتیرمه‌م بورادا یاهم بیر آز صحبت
ایدمریك و مقاله‌لرمده یاخارق ،بیرده
آخی گرمك بیزیم مقاله‌لریمیزی‌چاپ
ایده سیز .
تاق ... تاق ...
– بویورون !
–آقا ! بورایا شعر گوندرمیشدیم
نه ایچون ایندیه کیمی یازمیبسوز
اگر یاز میاجاقسوز منیم شعرلریمی
ویرون توزیمه ... نجه دالی قایتماز؟
خیر گرمك ویرمسوز.. اولماسا گرمك
بو گونکی نمره‌ده درج اولـون ...
آنجاق خواهش ایدیرم که ....
تاق ... تاق ...
–بویورون !
– عرض اولـون خدمتیزه من
۴ مقاله گوندرمیشم هیچ برینی‌یازمیو
بـوز ، اگه توز مقاله‌لریزی‌یازیرسوز
بیزیم کینه گلنده بیلمیرم نه‌اولور؟
–روزنامه ده اعلام ایتدیگمیزه
گوره روزنامه‌اداره‌سی وارد اولان
مقاله‌لرین درج ایدیب ایتمه سینده
مختاردر .
– هله بو دفعه‌لیك یازون ،
بویورون بو مقاله‌می‌ده اوخویون
گورمك نه جوردی . بو شعرلرمده
لطفا بیر باخون ، اما صاباح گرمك
چخسین‌ها ! .....
تاق ... تاق ...
– بویورون !
– مطبعه‌دن مقاله ایسته‌یرلر ،

آرا صحبتلر تمایله بیوشدور .
مقاله ویرون .
– گیت‌بیرساعتدن‌سونرا‌گل ...
تاق ... تاق ...
– بویورون ! ..
– آقا من بیر یاخشی سرود
دوزه‌لتمیشم ، بونی اوخویوم قولاخ
آسون ، آهنگی‌ده یاخ بوجوردر :
دارا دادارادان دارا دان ...
– اوخوماق لازم ده‌گیل.
– مقصود که بونی روزنامه‌ده
درج ایلیون و آدیمی‌دا یازون ، بو
مقاله نی ده هله اوخویون گورمك
نه جوردر ؟
تاق ... تاق ...
– بویورون !
– آقا منیم بو تشکریمی روز
نامه ده درج ایلیون . بیر ده من
بیر یاخشی مقاله یازمیشام ، متاسفانه
قالیب ایوده ، بو گنجمیش کهنه ایش
لره راجعدر ، چوخدا یاخشی مقاله
دی . اونو نه وقت بویورور سوز
گتیریم خدمتیزه ، باهم اوخویاق .
اگر بویورسوز اله من سیزه هر
گون مقاله یازارام ویره‌رم ، آنجاق
توز روزنامه‌میزدی دای، گرمك کمك
ایدك .
تاق ... تاق ...
– بویورون .
– سلام علیکم ، خوب وجود
مبارکوز لاپ سلامتدی دا ؟ بس
بیزه زادا نیه گلمیرسوز ؟ بابا تشریف
گتیرون گیدك دولا ناق ، بیر آز
صحبت ایدك .
دیمك لرینده بولی دا قار باغلاییب
گل – گیتت یوخدی ، الحمد لله
کیفووز لاپ یاخشی دی ؟ او
گونلری ده گلدیم تشریف گتیرمه
میشدوز ، خدمتیزده داها نه خبروار؟
تاق ... تاق ...
– بویورون
– مطبعه ده یاخ بیر مقاله ده
یوخدر ، آرا صحیفه‌لردن ۸ ستون
بوشدر – ایشیك صحیفه لرده الله
قالیر ...

– یاریم ساعته قدر سیزه مقاله
ویره‌ریك ..
زرنك ، زرنك ، زنك ...
–آلو ! آقا کیمدی ، بلی ! بلی !
آهان ! آقا ! سیزون او مقاله نیزی
یازاجاغیق ، حتما! خواهش ایدیرم.
نیه سیزون التفاتوزدان . بلی ، چوخ
یاخشی . باش اوسته . خدا حافظ.
تاق ... تاق ...
– آقا بس مقاله نه اولدی ؟
باش مقاله نی ویرون گورمك ! مطبعه
ده بیکار اوتوروبلار !
تاق ... تاق ...
– بویورون !
– بو کاغذلر پست توسطی ایله
گلیب ، بو بیر قطعه شعر در ،
قولاغ آسون اوخویوم . مراغه دن
یازیبلار :
« آذربایجان روزنامه سینه »
« قوناق »
قوناق گلنده خیر بر کنده گر
قوناق‌روزی‌سی‌توزیندن‌قاباق گلر
قوناق‌سه‌ون‌انسان‌واراولار ،دایی!
قوناقسیز‌انسانین هیچ اولمازیایی
داهایاز آچیلدی قوشلار گه جك
میکروبلاری قیریب تلف ایده‌جك
نصف کره‌ارضی توربه‌دولـون
قوشلار هرشرلرده بووالارسالسین
باغلاری‌قورو‌سون اولسون‌شوق‌سرور
نعمتلراوخوسون‌هپ‌اولاق‌مسرور
اوچ آیدرکه‌دونوب گون‌بیزه‌طرف
سکیزآی‌ایشیق‌ویره‌جك‌مملکتیمزه.
آمریکا طرفلری اولاجاق ظلمات
نصف کره‌ارض‌ده اولاجاق‌برباد
بوطرف‌قارانلیق‌اولاندااوطرف‌ایشیق
اوطرف ایشیقدااوطرف قارانلیق
سئوال :
بوتدن‌دره‌قارانلیقدان‌ایشیغی‌گورملر!
بوتدن‌دره‌ایشیقدان‌قارانلیغی گورمزلر!
« یوسفین »شعرلرینی‌تازه‌ده‌دنیا !
آذربایجاندا‌اوتون گوزل آدینا!
اوندان سونرا بو شعری یازیبلار :
یاشاسین عالمده آذربایجانی
اوچالسین جهاندا آذربایجانی
محو اولـون تهراندا‌سید‌ضیانی
یاشاسون تبریزده فداکارلاری
آلاروق هرشری چاپار آتلاری
چخار خارجده رهبر آدلاری
سوروبلار خائن‌لر کسـه‌قالارین .
آلاروق اولاردان انتقاملاری
محو اولاهر یرده خائن دلملاری
محو ایداق بیزلره کج باخانلاری
کاسبلار شـاد اولا ایشلر یوللانا
کاسبلار یوللانوب ویره یورقانا
قلار آرخاین گئیده اوغلانا
یه اوجور اولا ایشلر یوللانا
چیکه‌روح خائن اوندا میدانا
سالاروخ اولاری میتیل یورقانا
یه اوجور اولا ایشلر یوللانا
ایمانیمیز وار بویوك قرآنا
دارانك ... دارانك...
ساعت ۱۲ !
– آقا مطبعه‌ده مقاله ایسته‌یرلر ...
دارانك ... دارانك...
ساعت ۸ گون اورتادان سونرا ! ..
– آقا بس باش‌مقاله‌نه‌اولدی ؟ ...
– زرنق ... زرنق ...
– تاق ، ایسته‌یرلر ...

نصرالله اسحقی

دیسیپلین نه دیمکدر؟

قوشوندا مختصر غفلت بویوك
خسارتلره باعث وکیچیك اشتباهلار
جبران اولونماز زیانلارا سبب اولار .
اودر که ، قوشون خدمتینین دقته و
شجاعته آرتیق احتیاجی واردر .
اونا گوره نظم و ترتیبی گوزله‌مك ،
چتین ایشلری قوری حالدا وصحیح
بیر صورتده انجام ویرمك ایچون
هر دولت توز مملکتینین جاری
قانونلاریندان سوای بیر مخصوص
قانوندا قوشوندان‌توتری‌وضع‌ایدرکه،
بو قانون دیسیپلین آدلانار .
دیسیپلین ده ایکی قسم در :
حقیقی دیسیپلین و تحمیلی دیسیپلین .
حقیقی دیسیپلین یاراتماق هر تولکه
ده میسر اولا بیلمز . زیرا بئله بیر
دیسیپلین یاراتماق‌ایچون گرك سرباز
ایناتسین که ، او سرباز اولماق ایله
توز خلقینین حقوقینی و وطنینی
مدافعه‌ایده‌جك . بئله بیرحالدا نظامی
اولان بیرکس توز حیاتینی و سعا
دتینی الدن ویرمك‌وتوزگه‌لره قول
اولماماق ایچون الینه سلاح آلیب
وطنینی مدافعه ایده‌جکدر:
رضاخان واونون تورتوکیتسینین
تشکیل ویردیگی قوشوندا بئله بیر
دیسیپلین‌اولا بیلمزدی . زیرا دیمکه
یوق باشکه عمل ایله سربازی ایند
یرماق لازمدر والا سربازی تما
تماقلا اودیسیپلیندن صحیح‌بیرنتیجه
الده اولا بیلمز . حقیقی دیسیپلین
یاراتماق ایچون لازمدر عمل ایله
خلقه نشان ویرمك که ، مملکتده
هرکس‌توز حقوقینا مالکدر ، اولار
داها استثمار اولونمایر و مملکتین
گلیری ایسه ملتین یاشایش‌وسائلی
فراهم ایتمك ایچون مصرف اولور
اما رضا خان دورینده‌بئله‌بیرحقیقت
یوخ ایدی . گیچمیش حکومت‌خلقین
قاره‌یینا قالمادیقی ایچون قوشونا
قویدوغی دیسیپلینده تحمیلی ایدی .
اونا گوره ده خلقین ...
توتری گولله قاباغینا گیتمه‌سی و
نه‌نی مدافعه ایتمه‌سی معلوم دگل
ایدی بئله بیرحالدا حقیقی دیسیپلین
گوزله‌مك اولمازدی ، بو سببه
گوره ده ارتجاع عاملری سرباز
لاری و جوان افسرلری کورکورانه
اطاعت ایتمگه وادار ایدیب و سیا
سته دخالت ایتمه‌مك دستوری ایله
اونلاری اجتماعتدان اوزاقلاشدیر
یردیلار . بئله بیر دیسیپلینه صاحب
اولان قوشونین افرادینین اوره‌گیندن
ایناتمالاری اولمادیغینا گوره بیر
بویوك ییل اسن کیمی داغیلیب
آرادان گیدر .
بیزیم ملی حکومتیمیز خلق
حکومتی اولدیغی ایچون خلقین
قایغوسینا قالیر اونا گوره ده آذربا
یجان خلقی مخصوصا جوانلاریمیز
بویوك روح یوکسکلیگیله ملت
اولدیقلاری ایچون ملی قوشونیمیز
دادا حقیقی دیسیپلین یارانمیشدی
طبیعی و حتمی در .
یاشاسین تولکه‌میزی مدافعه
ایدن خلق قوشونلاری ! ..

آبونه‌چیلریمزه !
اگر روزنامه‌لریز وقتینده
چاتماسا اداره‌میزین دفترینه
خبر ویرین .

فتحی خشگنابی

کند لیلرین حیاتیندان

زینب !

۳

اوندان سونرا توزونده مطالعه ایتمگه بویوك هوس
حس ایدیردی ، فلسفی و اجتماعی کتابلاری اوخویوردی ،
اما هیچ‌وقتینده ایندیکی محیطه اویغون اولان بیر کتاب
تاپا بیلمیردی .
او ، سونرا تولستویون « قیامت » آدلی کتابین و نچه
جزوه اوتون مشهور فلسفی کتابی « دیریلیك یولو » کتابیندان
اوخوموشدی . اوتون فکرلرینده بویوك بیر دگیشیکلیك
عمله گلمیشدی ، اما بو دگیشیکلیك تکمیل لشمگه امکان
تاپا بیلمیردی .
نهایت او ، تحصیلینه ادامه ویره بیلمه‌ییب کنده ، اولاردی
کند ده ایسه مطالعه یه مشغول ایدی ، توزی ایسه شعر و آیری
اثرلر یازاردی .
احمدین پاك و قلبی اولدیغی ایچون هامویه پاك نظر
ایله باخیردی ، مخصوصا « دیریلیك یولو » کتابی اوتون
حیاتیندا بویوك بیر رل اوینامیشدی
بیز بو حکایه‌نی قورتاماقدان قوتری احمدی ، یوخاریدا
کی قرار ایله که تقریبا حقیقی بیر توصیف دی تعریف
ایتمگه ، معترضه ده اولور – اولـسون مجبور ایدیك .
ایندی گلك زینبین خیران خالا گیلده اوتورماغیندان
دانیشاق . احمد ، بو گونلر چولدن قاییدیب ایوی گیب
اوتورارادی ، خیران خالا اوتون گلمگینین علتین سوروشاندا –
– باشیم اله آغری‌یبرکی لاپ آز قالیرام تولم –
دیه تندیره سالّلاییب کتاب اوخوماغا باشلاردی .
ایندی بیز « گل تساتین » دالیجا گیدك ، گل تسا ،
بیر دفعه اورایا گلمه‌بیر بویوك ریپورتاژ دوزه‌لده‌جك در .
بو « تنقیدجی » فورا زینب ایله احمدین ناخوشلاماغینین
بیر بیر لری ایله بیر رابطه اولماسینی تشخیص ویریب
قایی – قایی سوز دولاندیرا چالدر .
الله ایله سین که باری زینبین بختیندن بو بئره ده‌گیشین
یولی بورایا دوشمه‌سین.
گل تسا قاپیدان گیردی‌، تومانینی یوخاری چکـیب –
وی بالام ! زینب سنده بورادا سان ؟ دیه تندیره سالّلاندی .
خیران خالا – آی قز نه عجب بئله ، هارا دان یول
آزیبسان ؟ دیه اوندان سئوال ایتدی .
گل تسا – اوکیشی گیدیب ده‌گیرمانا ، اله ایوده تکجه
اوتورماقدان ذیلل اولدوم ، دیدیم گوروم کندین آتشی
باشیندا نه وار .
اوندان سونرا صحبته قیزیشدیلار .
☼ ☼ ☼ ☼ ☼
زینب آختاملار سه‌یتنگی گوتوروب بلاخدان سو گتیر
مگه گیدنده احمد ده اونون دالیسیجا گیده‌ردی .
بوندان قاباخ زینب گونده بیر دفعه ایو لرنه سو گتیره
ردی ، اما ایندی یالان یئره الّلی دفعه بیر دیلیمه بلاغا
دؤنور ، احمد ده [illegible] لاغدا اوتوروب ایاغیندان یاسلانیب
توزینه کیمی ، گو[illegible] ی یالان یئره بوورور ، او قیز
اورادا اوتورور [illegible] گلیر بلاغا ،اورادا ، بونلار بیر
آز دانیشیب بیر [illegible] وز آتیرلار :
– من سنی [illegible] سه ویرمم .

م . ع . قوسی

آذربایجانین ملی داستانلاری

۲

« دده قورقود » آدی حیجرتین ٤ نجی قرینده توپلانان بیر نیچه‌ملی حکایه و داستانلارین مجموعه سینه اطلاق اولونور .

بو کتاب که صاف وساده آذربایجان دیلینده یازیلیب خلقین آمال وآرزولرینی اولدیغی کیمی آچیق سوزلرله بیان ایدیر . بو اثر باشقا آذربایجان افسانه‌لری تک جوشقون احساسلار و بویوک قهرمانلیقلارلا دولودور . بعضی خیالی و شاعرانه فکرلر بو داستانلاری داهادا گوزه‌للشدیریب ، اونون آذربایجان فولکلور و ادبیات تاریخینده اوینادیغی رولی محکملندیریر .

افسانه‌لرده اولان قهرمانلار ، شجاعت و پهلوانلیق صفتیله توصیف اولوناراق بونلار هیچ بیر مانع دن قورخمایب دشمنلرینی آرادان قالدیرلار ، بونلارین حیاتی یایلاقدان قشلاقا کوچن ایللر کیمی ادامه تاپیر .

داستانلاردا اولان قادینلار نامو سلار نا نهایت درجه مراقبی‌درلار بونلاردا کیشی‌لر کیمی اللرینه قلینج قالخان آلیب ، آتلارا منیب ، اوخ آتیب ، توز یاپالارینین یوردینی اوزگه‌لرین حمله‌سیندن حفظ ایدیرلر .

(دده قورقود) ین او اصل نسخه‌سی که ، آوروپا مستشرقلرینین مطالعه‌سینه گیجیب اونون باره‌سینده تحقیقات آپاریلیبدیر برلینده سلطنت کتابخانه‌سینده محفوظدور . ۱۹ نجی قرنده بو کتابدان استنساخ اولان ایکنجی نسخه‌ده برلینین عمومی کتابخانه سینده در . مستشرقلردن برینجی دفعه اولاراق « دیتس » دده قورقوددا اولان « تپه‌گوز » حکایه‌سین آلمانجایا چویریبدیر سونرا ۱۸۵۹ نجی ایلده پروفسور نولدکه « کتابین هامیسینی قویبه ایدمرک اونون بیرقسمتی‌نی آلمان جایا ترجمه ایتمشدیر نولدکه‌نین یازلریندان مشهور روس عالمی « بار تولدا » استفاده ایدیبدر .

بارتولد اوز الـه گتیر دیگی اطلاعاتی دده قورقودین بعضی داستانلاری روس دیلین ترجمه سیله نشر ایدیبدر ، و لکن اوز ساز دیگینا گوره کتابین چوقلی عبارتلری اونا مجهول قالیبدیر .

کتابین اصلی ۱۹۱۵ نجی ایلده کلیسلی معلم رفعت توسطیله استانبولدا طبع اولونموش بوتیله بیله که دده قورقود ۱۹ نجی عصردن بو طرفه عالملرین توجهینی اوزینه جلب ایتمیش اما ایندی یه قدر اونون باره سینده دقیق و گنیش مطالعات عمله گلمه‌ییبدر حتی کتابین متنی‌ده بو اواخره قدر دوزگون اوخونوب و چاپ اولونما میشدیر .

نولدکه و بارتولد او کتابدان نقل ایتدیکلری قسمتلرده اوخویا بیلمه دیکلری کلمه‌لرین یرلرینی بالتیزبوش قویدقلاری حالدا معلم رفعت داها دا تند گیدمرک آنلاشیلماسی بیله آسان عادی کلمه‌لرین توتونده یازیر که « بو کلمه آنلاشیلمادی » .

بو سوزلرین بوتونی صرف اشتباه و بهانه‌دیر بونا گوره که (دده قورقود) کتابی آذربایجان خلقینین دیلینده یازیلیب اونی هر کهنه آذری اثری بیلمک و اونون سوزلرینده آذربایجان دیلینده آختارماق لازمدر .

کتاب اصل آذربایجان دیلینده یازیلمیشدیر ، اوندا چوقلی عبارتلر و کلمه‌لر تاپماق اولور که بالنز آذربایجان دیلینده معنالیدر و باشقا دیللرده اونلار ایچون هیچ بیر معنی یوقدر .

دده قورقود حکایه‌لری

تاریخده دده قورقود آدلی بیر کیمسه تاپماق اولماز . بو فکرده که بعضیلر (دده قورقودی) بو داستانلارین مؤلفی فرض ایدیرلر خطادر کتابین مقدمه سیندن بیله آنلاشیلیر که دده قورقود اثرین بویوک قهرمانیدر بو آد بیر آغ ساچلی بیلیجی تجربه‌کار ، مقدس شخصیته اطلاق اولونور بو کیشی ، اسلامیتین ظهورینه یاخین بیر ایللرده ظهور ایتمیشدر .

چوق بیلیجی بیر انسانمیش ، هر دیرسه اولارمیش ، غیبدن خبرویرمیش و توز قومنین بوتون مشکللی حل ایدرمیش . خلقین هر نه ایشی اولسایدی قورقود آتا ایله مصلحت‌لشمه‌ینجه باشلاماز دیلار ، هر نه بویور سایدی قبول ایده‌ردیلر . دده قورقودا بیر چوق حکمتلی سوزلر و مثللار نسبت ویریلیر که زمانمزدا دا آذربایجان خلقی آراسیندا اشلیلیر نمونه ایچون اونلاردان بر نیچه‌سی آشاغیدا نقل اولونور .

اراردن یازیلماز سا قول باشنا قضا گلمز ـ اجل وعده ویرمینجه کیمسه اولمز ـ قولن آدام دیریلمز ـ چیخان جان گری گلمز ـ طب ایله من نصیبیندن آرتیغینی یه بیلمز ـ تکبر لیک ایلینی کیمسه سومز ـ یاداوغلی ساخلاماقلا اوغول اولماز ـ قاراولتا دون گیدیرسن خانم اولماز ـ ساغی یاسیوقدان خز اولماز ـ قاری دشمن دوست اولماز ـ کشی مالندیمینجا آدی چیخماز ـ قیز آنادان گورمینجه اوگت آلماز ـ اوغول داخی‌ئلسون بابا تولوب مال قالماز ـ ساباما قینداد نه فنده باشدا دولت اولماز سا .

دده قورقود کیشنن دیلینده خانم‌ هی آدلی بیرده ال دنیا گورمش قادین‌ده تصویر ایدیلمشدر خانم هی یه‌ده درین معنالی سوزلر نسبت ویریلر .

دده قورقود کتابی بیر مقدمه واون ایکی داستاندن تویلانمش بیر اثردر . مقدمه‌ده دده قورقودو خانم هی‌دن دانشیلیر که یوقاریده اونلارا اشاره ایدلدی . ایندی داستانلارین هرتک تکینده بیز آز مفصل دانشما قی فایده‌لی گوریروز .

۱ . درسه خان اوغلی بغاج خانین حکایه‌سی

بو داستانده بر آنا ، بیر آتا اوغلودان سوز آچیلیر . داستان قهرمانی اولان بغاج خان آتا آناسین چوقلی آلقیشلرو نذرنیازلری سایه‌سینده دنیایه گلمشدر ، داستانین مضمونی بوقرارله در :

ـ وی بالام ! خیربمیز اولسون دای !

ـ منیم پاك محبتلریمی قبول ایله !

ـ نه منه ، نه منه ؟

ـ من سنی هیجوقت اونوتمیا جاغام !

ـ آی سنی الله دای باخشی ! ماغیل !

بو جور سوزلر دایما ـ دایما هر ایکی سی عشق عوالمینده سیر ایدیر دیلر . زینب احمدی سه‌ویردی ، اما بو عشقی توصیف ایتمك ایچون کند محیطینده یئرلی اولان اصطلاحلاردان غیری بیر سوز تاپا بیلمیردی . احمد ایسه زینبی سه‌ویردی و اونا بو آتوولی عشقین دوشون دیرمك ایسته ییردی .

ـ زینب ! منیم یوره‌گیم سنی گورنده چیرپینیر ، من سنه باخا بیلمیرم ، سنی گورنده تیتره ییرم .

من الیمی یوره‌گیمین اوستونه قویاندا ، یوره‌گیمین سندن توتری چیرپینما سینا اشاره ایدیرم ، سنده الووی قوی یوره‌گووا ! .

ـ وی بالام ! دیمسی ایشیمیز قورتولوبدی الله سنی گورجگین الیمیزی یوره‌گیمیزه قویاخ ؟ ! قادام او کول قاغلووا !!

بونلار بولا خدا اولاندا ، آدام ـ مادام اولماسیدی ، سولاشاردیلار و اونلارین بو جور عشق و صمیمیتله دولو گونلری بو قرار ایله گئچیردی .

بیر گون احمدین آیاغی زینبین سینگیه توخونوب سه‌بینك پارچا ـ پارچا اولدی . زینب ، آناسینن قورخو سوندان آغلاماغا باشلادی . احمد ده گیجله تیب بیلمه دی نه ایله سین ، لامارتین و شاتوبریانین کتابلاریندا بو جور موضوع لره راجع هیچ بیر زاد اوخوما میشدی .

آخرده قورتا ایو لرینه قاجیب توز سه‌بینگ لرسن اوغورلادی .

۞ ۞ ۞

صاباحیسیا ، خیران خالا سه‌یه‌کین اوغرو سنی تاپماغا گوره ملا قربانعلی گیله گیتدی که آخوند یا دعا یازسین ، یا داکه آفتابه دولاندیرسین بلکه اوغری تاپیلا ، آفتابه دولاندیرماق بو قرار ایلن در :

ملا ، خیران خالانین هر شبهه گمانی گیدیر سه ـ او آدملارین آدین کیجیك ـ کیجیك کاغذلارا یازار ، سونرا بیر دعا اوخور بوقدر آفتابه‌نین ایچینده کی سویا ، خیران خالا جوری یارماغی ایله افتابه‌نین دسته سیندن توتار ، آفتابه‌نین لولنگی هانسی آدین اوستنده دورسا ـ او آدام اوغرو در .

آفتابه دولاندیرقدان سونرا آفتابه‌نین لولنگی « گل نساء » نین آدینین اوستونده دوردی . ایندی اشتك بیر معرکه بو که !

گل نسا کرملیگه چیخیب ـ اوی ! خیران ! من داخ سن دیه‌نلردن دگیلم ها ! آغزیمی آچارام گوزومی یومارام ، دیشیمین دیبیندن چیخه‌نی بیر ـ بیر لاپ اوگوزووون ایچینه سایارام . دیه خیرانگیله طرف یوئلدی .

خیران خالا چیخدی ایشیگه ، دای هیچ زاد اونلارین آراسیندا و ر سیندیر قویمدی ، بیر ـ بیر لرینه بهتان ، افترا قالمادی که دیدیلر ، زینب ایله احمدین مسئله سینه راجع ده گل نسا ، بیر ، اوخون آتیب نامین گیزلتدی .

گل نسانین گوینگی پارچا ـ پارچا اولدی ، گلنسا دا آجیغیندان خیران خالانین نه‌کی کره‌لیگی ، تندیر دوواغی وار ایدی هاموسین تیکه ـ تیکه ایله دی .

دقت ! اعلان دقت !

سووه‌ت کتاب مغازه‌سینده نوروز بایرامی مناسبتیله تازا کتابلارین ساتیشنا باشلانمیشدر . چوخلو تازا کتابلار واردر .

مغازه ـ ستارخان خیاباندا هشترودلرین ایوینده‌در .

اعلان

سرباز رشادتینی وسربازلیغین نه اولدیغینی گورمك وآنلاماق ایچون و بو مناسب موقعده بوندان استفاده ایتمك ایسته‌سه‌نیز چوق یاقیندا « میهن سینه‌ماسیندا » گوستریله‌جك اولان « مالا خوف گورگان » آدینداکی روسجا ناطق سووه‌ت فیلمینی تماشا ایتمکدن غفلت بویورماین صونرا پشیمانلیق فائده ویرمز .

ش ۱۰۹ ۲ـ۳ ایران ومیهن سینه‌مالاری مدیریتی طرفندن

نمره ۱۳۵۰۵ ۳۱ . ۱۲ ـ ۱۳۲۴

اعلان

غالبا گورونور اشخاص اوز معامله‌لرینی و مخصوصا اجاره نامه‌لری عادی سند ایله انجام ویریرلر بو تاریخدن اعتبارا قانون مطابقنجه بو قبیل معاملاته واجاره نامه‌لره ترتیب اثر ویریلمیه‌جکدر لازمدر سند رسمی دفترلرینه مراجعه ایتسینلر .

۲ . ۳ ش ۱۰۵ آذربایجان ثبت اسناد مدیر کلی ـ اعتماد

اعلان

تبریز شهر فرقه کمیته‌سنین ۳ نجی حوزه کمیته‌سی ۲۳ ر ۱۲ ر ۲٤ تاریخدن سوبودلی کوچه‌ده مشهور حاجی اسماعیل دلال حیاطلارینه انتقال تاپدی .

۳ نجی حوزه‌نین صدری ـ دکتر باقری

اعلان

بونونلا بتون خانملارا اطلاع ویریلیر که آذربایجان خانملار ـ کلوبی هر گون سحر ساعت ۸ دن ۱۲ یه قدر و ساعت ۳ دن آخشام ساعت ٦ یه قدر عضو قبول ایدیر .

آدرس پست کوچه‌سی

آذربایجان خانملار کلوبی

دنیا وضعیتینی آیدینلاشدیران مهم بیر مصاحبه

اول صفحه‌دن بقیه

منافع و لیاقتنی؟ ایله مداهعه ایتمکی باجاریرلار که، بونی اونلاردان قاباقکیلار بو جور باجارمادیلار . معاصر لهستان رهبرلرینن ئوز ئولکه لرینده هر هانکی خارجی دولت نماینده‌لرینین « حکمرانلقنا » یول ویره بیله جکلرینی ادعا ایتمک ایچون جناب چرچلین نه کیمی اساسی واردر ؟ جناب چرچیلین بورادا «روسلاراه اقترا دیه‌مسی اوناگوره دگامی که، او، بوتینلا لهستان ایله سووت اتفاقی آراسندا کی مناسبتلره تعلق تخمی سپمك نیتنده‌در ؟..

لهستان ئوز سیاستنده سووت سوسیالیست جمهوریتلری اتفاقیله دوستلق و اتفاق طرفه دونوش ایتدیگندن جناب چرچیل نا راضیدر . بیر وقت وار ایدی که، لهستان ایله سووت سوسیالیست جمهوریتلری اتفاقی آراسنداکی متقابل مناسبتلرده منافثه و ضدیت عنصرلری داها اوستون ایدی بو وضعیت جناب چرچیل نوعلی دولت خادملرینه بو ضد یتلردن استفاده ایتمگه روسلاردان مداهعه بهانه‌سیله لهستانی ئوز الرینه آلماغا ، روسیه نی ، اونیتلا لهستان آراسندا باش ویره بیلمجك محاربه واهمه سیله قورخوتماغا و ئوزی ایچون منصف موقعی ساخلاماغا امکان ویریردی . لاکن بو زمانلار ئوتوب گچمشدر . زیرا ، لهستان ایله روسیه آراسنداکی دعشنچیلیك ئوز یرینی اونلار آراسنداکی دوستلغا ویرمشدر . لهستان ایسه، معاصر دیموقراتیك لهستان ایسه، آرتیق خارجیلرین الینده اویونجاق بیر فیلینج اولماق ایستمیر . منه ایله گلیر که، محض بو وضعیت جناب چرچیلی عصبیلشدیریر و اونی لهستان علیهنه کوبود، ادبسز جیخیشلارا سوق ایدیر . بو طراقت دگل : اونا ئوزگه حسابنا اویناماغا امکان ویرمیرلر ...

کچمشده آلمانلار طرفندن غصب ایدیلمش لهستان توپراقلاری حسابنا لهستانین غرب سرحدلرینین گنیشلندیریلمه سیله علاقه‌دار اولاراق جناب چرچیلین سووت اتفاقنا ایندیگی هجوملارا گلدیکده ایسه منه ایله گلیر که، او، آجیق - آیدین اولاراق قارت باسیر .معلوم اولدیغی کیمی لهستانین غرب سرحدلری حقنده کی قرار اوچ بویوك دولتین برلین قونفرانسندا لستانین طلبلری اساسنده قبول ایدیلمشدر . سووت اتفاقی دفعه‌لرله بیلدیرمیشدر که، او، لهستانین طلبلرینی دوغری و عدالتلی حساب ایدیر. تماملیه محتملدر که، جناب چرچیل بو قراردادا راضی دگلدر .

لاکن نه ایچون جناب چرچیل بو مسئله‌ده روسلارین موقعی علیهنه اوخ یاغدیرماغا حسیلیك ایتمیره‌ك بو قرارین برلین قونفرانسندا یکدیلیکله قبول ایدیلدیگی و قرار لهنه نه انکه روسلارین ، همچنین انگلیس و آمریقانلارین رای ویردیکری حقیقتنی ئوز اوخوجولاریندان گیزله‌دیر آداملارین فکرینی آزدیره‌ق جناب چرچیله نه ایچون لازم اولمشدر ؟

جناب چرچیل داها سونرا ادعا ایدیر که، « آوروپانین بوتون بو شرق دولتلرینده وقتیله اولدیقجا ضعیف اولان قوممونیست فرقه‌لری، اونلارین سایی خیلی درجه‌ده قوتوب گچمش فوق العاده قوه اولمشلار، و هر یرده توتالیتار نظارت قورماغا جهد ایدیرلر، دیمك اولارکه، بوتون بو ئولکه‌لرده پولیس حکومتی اوستونلیك قازانمالدادر و انعب‌اسر چه‌خوسلوواکیا مستثنا اولماق اوزره همین ئولکه لرده هیچ بیر حقیقی دموقراتیا موجود دگلدر .

معلوم اولدیغی کیمی ، انگلتره دولتی ایندی بیرفرقه له‌بوریستلر فرقه سی اداره ایدیر هم ده مخالف فرقه لر انگلتره حکومتنده اشتراك ایتمك حقوقندن محرومدرلار . جناب چرچیله گوره بو حقیقی دیموقراتیزمدر. لهستاندا رومانیادا، یوغوسلاویادا، بولغارستاندا، مجارستاندا، بیرنیچه فرقه اتفاقی دورتدن آلتیا قدر فرقه اداره ایدیر ، هم ده مخالفت، آز چوخ الییر ایشله‌ییرسه اونین حکومتنده اشتراك حقوقی تامین ایدلمیشدر. جناب چرچله گوره بو توتالیتارزمدر، استبداددر، پولیسچیلیکدر. نه ایچون، نه‌یه

اساسا بونا جناب چرچیلدن جواب گوزله‌مه‌یین. جناب چرچیل توتالیتاریزم، استبداد، پولیسچیلیك حقنده کی ئوز های کویلی نطقلریله ئوزینی نه جور گولونج بیر وضعیته قویدیغنی باغا دوشمور .

جناب چرچیلین کوتلوندن کچیرکه لهستانی سوسنقوفسکی وآندرس ، یوغوسلاویانی - میخایلوویچ - و پاواچ رومانیانی - قنیاز شتربه‌ی ورادسقو ، مجارستانی وآوستریانی هابسبورغ خانه دانیندان هر هانکی بیرقرال اداره ایده ایدیلر و سائره . جناب چیرچیل بیزی آیان دیرماق ایسته بیر که فاشیست زیرزمیسنه مخصوص بو جنابلار « حقیقی دیموقراتیزمی » تامین ایده بیلمرلر جناب چرچیلین «دیموقراتیزمی بئه در.

جناب چرچیل قوممونیست فرقه‌سی نفوذنین شرقی آوروپادا آرتدیغی حقنده دانیشارکن حقیقتی‌بیر آز یاخینلاشیر. بونیتلا بئه ‌یده ایتمك لازمدرکه. او تماملیه‌دقیق دگلدر قوممونیست فرقه‌سنین نفوذی نه‌انکه شرقی آوروپادا ،عین زماندا اولار فاشیزمین آلاتلق ایتدیگی دیمك اولارکه‌بوتون آوروپا ئولکه لرینده (ایتالیا آلمانیا . مجارستان ، بولغار. ستان رومانیا، فینلاندیادا) یاخود آلمان ، ایتالیان ویا مجا. رستان اشغالی اولان یرلرده (فرانسه بلچیقا ، هوللاندیا . نوروج ، دانیمارقا ، لهستان ، چه خوسلوواکیه .یوسلاویا یونانستان سووت اتفاقی وسازه‌ده آرتمشدر .

قوممونیستلرین نفوذنین آرتماسنی تصادفی حساب ایتمك اولماز . بوتماملیه قانونا اویغون بیر حادثه‌در . قوممونیستلرین نفوذلاری اونا گوره آرتمشدرکه . فاشیزمین آوروپاداکی حاکمیتنین آغیر ایللرینده قوممونیستلر فاشیزم رژیمی علیهنه خلقلرین آزادلغی اوغروندا اعتبارلی ، جسور ، فداکار مبارز اولدیلار . جناب چرچیل ئوز نطقلرینده بعضا « کیچیك ایولرین ساده آداملارینی » خاطرلاییر . آقا سایاغی الینی اونلارین کوره‌گنه وورااق ئوزینی اونلارین دوستی کیمی گوستریر . لاکن بوآداملار بیرنجی باخیشدا گورونه بیله جگی کیمی او قدرده ساده دگلدرلر . اونلارین « بوساده آداملارین » ئوز نقطه نظرلری . ئوز سیاستلری واردر و اونلار ئوزلرینی قورماغی باجاریرلار . همین اونلار، میلیون. لارلا بو «ساده آداملار » انگلتره‌ده جناب چرچیل و اونین فرقه‌سی علیهنه اولاراق ئوز سسلرینی له‌بوریستلره ویردیلر . همین اونلار ، میلیونلارلا بو « ساده آداملار » آوروپادا مرتجعلری ، فاشیزم‌ایله امکداشلق طرفداری اولانلاری تجرید ایتدیلر و سول دیموقراتیك فرقه‌لری ترجیح ایتدیلر. همین اونلار ، میلیونلارلا بو ، ساده آداملار ، قوممونیستلری مبارز آلوولاریندا وفاشیزمه قارشی ناقدان کچیرمرك قراره گلدیلرکه، قوممونیستلر خلقین اعتمادینه تماملیه لایقدرلر . آوروپادا قوممونیستلرین نفوذی آرتمشدر . تاریخی انکشافین قانونی بئه‌در .

البته حادثه‌لرین بئه انکشافی جناب چرچیلین خوشنا گلمیر و اونوته مراجعت ایدرك هارای سالیر . لاکن بیرنجی دنیا محاربه‌سندن سونرا روسیه‌ده سووت رژیمینین میدانه گلمه‌سی‌ده اونین خوشنا گیتمیردی . او همچنین او زمان‌دا هارای سالیر و تاریخین تکرینی گری دوندرمگی ئوزینه مقصد ایدرك روسیه علیهنه « ۱۴ دولتین » حربی یوروشنی تشکیل ایتمشدی . لاکن تاریخ چرچیلین مسلح مداخله‌سندن داها گوجلی چیخدی وجناب چرچیلین دون کیخوت خصلتی بوتنیجه‌یه گتیرب چیخارتدی‌که ، او زمان او ، تام مغلوبیته دچار اولدی من‌بیلیرم جناب چرچیل و اونین دوستلاری ایکنجی دنیامحاربه‌سندن سونرا «شرقی اوروپا» علیهنه یئی حربی یوروش تشکیل ایتمگه موفق‌اولا بیله جگرمی . لاکن اونلار بونا موفق اولسالار . بو ایسه محتملدر ، زیرا میلیونلارلا « ساده آداملار » صلح ایشینین کشیگنده دورماقدادرلا اوزمان ایناملا دیمك اولارکه . اونلار کچمشده ۲۶ ایل بوندان قاباقدا دوگولدیکلری کیمی بنده‌ه اوجور دوگوله‌جکلر .

آذربایجان مطبعه‌سی

مملکت خبرلری

خامنه ده

۲۴ و ۱۳ و ۲۴ تاریخینده مخبریمزین یازدیغی خبره گوره خامنه‌ده (۶۰) ساعت متمادیاً یاغیش یاغیب خامنه‌ده و اطرافیندا (۲۰۰)ه یاخین بنا خراب اولوب (۳۰۰)دن آرتیق دیوار ییخیلیب‌در .

مواضع‌خان و لهنده‌ده

بوتون مواضع‌خان ولهند اهالیسی جوانلارتشکیلاتی طرفیندن ادارمیزه گوندریلن ایکی دانه‌قطعنامه‌ده دیلیر که : ملی وظیفه‌یه چاغیریش بوتون مواضع خان محالی اهالیسی و جوانلاری آراسیندا بویوك بیر سوینج اویاندیرمشدر. بیز ملی حکومتمزین هر چاغیریشینا باشیلا - جانیلا حاضر اولدیغمیزی و دوغما یوردیمیز آذربایجانی وآزادلیغمیزی حفظ ایتمك یولوندا ، عهده میزه دوشن آغیر و شرفلی وظیفه‌نی حس ایتدیگیمیزدن جوانلی . قوجالی‌سون نفسیمیزه قدر افتخارلا چالیشاجاغیمیزا سوز ویریریك .

حربی مکتبین آچیلماسی

جمعه گونی اسفند آیینن ۲۴ نده آذربایجان حربی مکتبی رسمی اولاراق آچیلمیشدر . بئه‌لیکله خلق قوشون لارینا لازم اولان کادر بو مکتبده تربیه اولوناجاقدر .

گل وطنداشیم

ای ایگیت آسلانیم ای قهرمانیم
یت وطن دادینا ، ائللر دادینا
سنی خاطرلاییر آذر مکانیم
گل جوانلیر کیمی سن امدادینا
قویما یوردون گوره یاد تاپدا غینی
دور قوالین سال یشره جیر بایراغنی

§§§

قوجامان داغ کیمی توت آلتینی سن
مرد کوراوغلو . کیمی شمشکلره توش
سنه ارث اولمش ایگیتلیك دده‌دن
اله آل مصری قلنج سنده و وروش
جات خاینلار اویا قوروموش چوللره
دونده . واول جیوللری یرقان گولنه

§§§

ای وطنداش ! اولو هر یر یابامز
بو آزاد ئولکه میز ین قربانیدر
قلعه تك سنگر یمیش هر اوبامز
هر یئه‌ن لاله یر اسلان قانیدر
ایدیب اوزقانینی توکمکده . قبول
ایشه میدر اولایکا نیه قول

§§§

بویادیب آلقانیمز یر آغ ایپك
الده بایراغمز ایسه قلبه دیله‌ك
اونا دگدیکجه بوران شاخا کولك
داغاشن دالغالانیب هی اسه جك
گل چالش آزاد اولا توریاغمز
اولسین آزاد اویا . ائل . بایراغیمز

§§§

قرخ ایل اولده اکیمر یزه باغ
قدره‌مانلارلا ایگیت شارخان
ایندی بار ویرمه‌ده در اینجه بوداغ
ده گیشیر ایلك بهارا فصل خزان
گل سعادتله گیده‌ك خدمته یز
سولماسین غنچه ایکن گللر یمز

عباس صابری